

18.3.2026

E'tkkõs vuõiggâdvuõttministeria asetõssân Sää'mtee'gğ vaalin jää'kktemvuâllsaž mõõntõõllmõõžžâst uvddum vuõiggâdvuõttministeria asetõõzz mottmõõžžâst: õ'htekeässmõš vuâđđtõõllâm-mošttest

1 Ää'sš tuâggaž, asetõõzzu'vddemvä'lddvuõđ da valmštõõllmõš

Vuõiggâdvuõttministeria asetõs Sää'mtee'gğ vaalin jää'kktemvuâllsaž mõõntõõllmõõžžâst (965/2006) lij uvddum Sää'mtee'gğest uvddum lää'jj (sää'mte'gğlää'kk, 974/1995) 40 c § nuäjain.

Sää'mte'gğlää'jj 1.8.2025 viõ'kke puättam muttsi (414/2025) diõtt lij tarbb peei'vted asetõõzz va'stteed mottjam lää'jj. Seämmast asetõõzz vuei'tet mu'tted ääi'jtäss'si'žžen teättanouddmõõžž kuõskki vue'zzin še.

Ä'sš lij valmštõõllum ve'rğğtuâjjan vuõiggâdvuõttministeriast. Ve'rğğvalmštõõllmõõžž õhttvuõđâst lij sagstõõllum asetõsmuttsin Sää'mtii'gğin.

2 Tää'rkmõs e'tkkõõzz

2.1 Võboršeklogstõk da võboršekooccmõš (5 a da 5 b §)

Asetõ'sse e'tkķeet lââ'zztemnalla odđ paragraaffid võboršeklogstõõggâst da võboršekooccmõõžžâst.

Sää'mte'gğlää'jj 40 c §:e lie lââ'zztum vä'lddvuõđ u'vded vuõiggâdvuõttministeria asetõõzzin tää'rķab šiõtlmid še Sää'mtee'gğ vaali võboršekooccmõõžžâst da võboršeklogstõõggâst.

Võboršeklogstõõggâst lij ääi'jben šiõttuum sää'mte'gğlää'jj 27 a §:st, koon lää'jjmuttâz õhttvuõđâst kää'mteš, da võboršeklogstõõggâst lää'jj 27 §:st.

Pää'staddrõs

Postadress

Vuõiggâdvuõttministeria
PL 25
FI-00023 Rikksuávtõs
Finland

Jää'ttemadress

Besõksadress

Meritullinkatu 10
00170 He'lsen
Finland

Te'lfon

Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Fakss

Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

Ne'ttpää'st, interne'tt

E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Võboršeķlogstõõgg kuõskki odđ 5 a §:st šiotte'češ võboršeķlogstõõgg siiskõõzzâst da tõ'st, mâid teâđaid võboršii'ķķin võboršeķlogstõ'ķķe mie'rķķe'češ. Paragraff va'stte'çi muđoi kââ'mtum sää'mte'ģģlää'jj 27 a §, leâša tõõzz le'čči lââ'zztum peäggtoš vuei'ttemvuõđâst ââ'nned võborše'ķķ meerteâtriâžldõ'ķķe mie'rķķuum nõõm lââ'ssen võborše'ķķ sää'mnõõm.

Võboršeķooccmõõžž kuõskki 5 b § le'čči obbnēs odđ paragraff, leâša va'stte'çi jäänaš sää'mte'ģģlää'jj 27 §:st ääi'jben leämmaž šiotõõllmõõžž. Jeärtõssân ääi'jab vuâkka le'čči tõt, što paragraffâst peäggte'češ jeä'rben, što võboršeķooccmõ'šše vuäitčeš taarb mie'ldd mie'rķķeed še võborše'ķķ sää'mnõõm da oudndõõm vu'nuum. Asetõõzzâst lââ'ssen kai'bbje'češ, što va'lljeemõhttõõzz vuäzzla õõlgče piijjâd pei'vmeä'r da vuâllaķee'rjted võboršeķooccmõõžž di mie'rķķeed tõõzz sij persoontiõttid, ko ääi'jben lij oudldum, što võboršeķooccmõõžž âlgg ää'sšmeâldlânji tiuddeed da vuâllaķee'rjted. Persoontiõtt le'čče vuâđđtõllum va'lljeemõhttõõzz vuäzzlai tobddâm diõtt, da tõid leät raukkâm i'lmmed ju'n ääi'jben võboršii'ķķi piijjmõõžž kuõskki lomaakkâst.

2.2 Vaal-logstõ'ķķe õõzõõttmõ'šše kai'bbjum meâlddõõzz (2 §)

Asetõõzz 2 §:st šiotteet tõ'st, mâid meâlddõõzzid Sää'mtee'ģģ vaali vaal-logstõ'ķķe õõzõõtti oumaž âlgg õhtteed suu ooccmõ'šše. Kõõčcmõš lij nõkam teâđain da čiolgtõõzzin, kooi nuäjain vuei'tet tuõttâd, što oummust lij sää'mte'ģģlää'jj 3 § nuäjain vuõiggâdvuõtt šõddâd mie'rķķuum vaal-logstõ'ķķe. Šiõttâlm vuâđđââvv tõn-nalla vuõ'i'ģģest sää'mte'ģģlää'jj 3 §:st peäggtum vaal-logstõ'ķķe mie'rķķuumuž kritee'rid.

Sää'mte'ģģlää'jj 3 § mu'tteš sää'mte'ģģlää'jj muttâz õhttvuõđâst. Lää'jjest leät välldam meâdda vuei'ttemvuõđ õõzõõttâd vaal-logstõ'ķķe tõin vuâđain, što oumaž lij nõkam oummu kâârmlaç, kââ'tt lij mie'rķķuum tuõddâr-, meä'cc- le'be kue'llšii'llilappli'žžen mädd-, piidkue'ddem- le'be jiõggķee'rjest. Lââ'ssen lää'jj 3 § leät mottam kuõskee'l vuõiggâdvuõđ šõddâd mie'rķķuum vaal-logstõ'ķķe puärraz vaal-logstõkmeärkkõõzz vuâđald. Lää'jjmuttâz mie'ldd kritee'r teâudmõš oudald, što aainâs õhtt oummu puärrsin lij mie'rķķuum le'be lij leämmaž mie'rķķuum jiõnstemvuõiggâdvuõttne'ķķen odđee'jjmannu 1. pei'v 2027 le'be tõn mânŋa riõššum Sää'mtee'ģģ vaalin.

Asetõõzz 2 § mootčeš va'stteed mottjam lää'jppäi'ķ.

2.3 Vaalid kuõskki teâttanouddmõš (1 da 4 - 6 §)

Asetõõzzâst šiotteet tõ'st, mâin naa'lin Sää'mtee'ģģ vaalid õhttnee'i aa'sšin âlgg teâđted. Šiõttõõllmõš kuâskk teâđtummuž vaali alltumšest, vaal-logstõ'ķķe õõzõõttmõõžžâst da vaal-logstõõggâst meâdda välldmõõžžâst di vaal-lu'vddkââ'dd addrõõzzâst (1 §), vaal-logstõõggâst (4 §),

võboršeklogstõoggâst (5 §) di vaali tåaimtummšest da vaalpeeiv jionstummšest (6 §). Ân'jõž vue'jjest asetõs oudald teâdted ga'zeâ'tin määngain vaalid õhttnee aa'sšin.

Ânn'jõžääi'j vaaldšemlää'jj (434/2003) meâldlaž takaitteâttanouddmõš da kuultummuš šâ'dde vuõssâjjsânji i'lmmtõõzzivui'm, koid õlmstââ'ttet ve'rgõgnii'kki ne'ttseeidain. Asetõõzz teâttanouddmõõžž kuõskki šio'ttõõllmõš lij puârsmam ij-ga va'stted ân'jõž takailää'jjšio'ttummuž. Ga'zeâ'ti'lmmtõõzzin šâ'dde Sää'mteggâ pâi'lmeârssaž kool, ij-ga näkam teâttanu'vddemnäâ'll vie'ltkani ân'jõžpeeiv teänab poppââ'tt ri'jttjeei naa'lin teâttanouddmõõžžâst jurddum oummuid. Vaaldšemlää'jj šio'ttõõllmõš õõlgçi lee'd vuâlggsââ'jjen še Sää'mtee'gõg vaalid kuõskki aa'sši teâttanouddmõõžžâst. Tån diõtt e'tkõket mu'ttemnalla asetõõzz teâttanouddmõõžž kuõskki šio'ttõõllmõõžž nu'tt, što teâttanouddmõõžžâst jää'kkte'češ vaaldšemlää'jj.

Tuejjeem tää'zzest muuttâs miârkkšõõvçi tõn, što vaalid õhttnee aa'sšin teâdte'češ pue'ttiääi'jest vuõss-sâjjsânji Sää'mtee'gõg ne'ttseeidain vaaldšemlää'jj kuultõõzz kuõskki šio'ttõõllmõõžž jää'kktee'l. Jõs lij tarbb, vuaitčeš vaaldšemlää'jj meâldlânji õlmstâ'tted ouddmiârkkân ga'zeâ'ti'lmmtõõzzid še.

Lââ'ssen e'tkõket, što vaali alttummšest, vaal-logstõ'kõke oo33õõttmõõžžâst da vaal-logstõõggâst meâdda vâlddmõõžžâst di vaal-lu'vddkââ'dd addrõõzzâst õõlgçi teâdted ääi'jben ko ouddal, mâaimõõzzâst vaalee'jj oudldee pâr'gõgmannu 15 peeiv. Muuttâs šõõddçi tõn diõtt, ko sää'mtee'gõglää'jj muttâz õhttvuõdâst vaal-logstõ'kõke oo33õõttmõ'šše pijjum mie'rrääi'j ääi'jeeš.

Vaal-logstõõgg vuei'nnemnalla âânmmõõžž kuõskki 4 § 2 momee'nt vâaldčeš meâdda, ko va'stteei šio'ttâlm lij lââ'zztum sää'mtee'gõglâkka.

3 Vuei'vvääššla vaaktõõzz

Teâttanouddmõõžž kuõskki šio'tlmi peei'vtummuš vuei'tlvââstçi serddjummuž vâ'lddvue'zzin Sää'mtee'gõg ne'ttseeidain šõddi teâttanouddmõ'šše. Tât vuaitçi kie'ppeed siõmmna Sää'mtee'gõg vaalin šõddi koolaid da pâi'lmeârssaž tuâj. Ärvvõõlât, što i'lmmtõõzz, koid õlmstââ'ttet ne'ttseeidain, poppâ'tte oummuid pue'rben ko i'lmmtõõzz, koid õlmstââ'ttet ga'zeâ'tin. Tuejjeem tää'zzest i'lmmtõs, koon õlmstââ'ttet ne'ttseeidain, le'čçi ga'zeâ'ti'lmmtõõzz kuu'kkben vuei'nnemnalla ij-ga teâd vuâžžmõš le'čče kidd ouddmiârkkân ga'zeâ't ti'll'jumšest. Ga'zeâ'ti'lmmtõõzzid vuaitčeš õinn äu'kkēed, jõs tõn âânčeš taarbli'žžen. Sää'mteggâ da tõn tåimmorgaanid suâvldet ju'n muđoi jeä'rbi mie'ldd vaaldšemlää'jj. Tõn-nalla e'tkõkuum muttâz tuejje'če õõutmeâldli'žžen Sää'mtee'gõg vaalid kuõskki šio'ttõõllmõõžž muđoi takailää'jjšio'ttummuš, koon suâvldet Sää'mteggâ.

Ärvvõõlât, što vaaldšemlää'jj teâttanouddmõõžž kuõskki šio'ttõõllmõš va'sttad õõlmâs teâttuejjasetõõzz kai'bbjõõzzid (HE 239/2018 vp, s. 23–26).

Jee'res vue'zzin e'tkkuum muttâz le'čče vä'lddvue'zzin teeknla da šiöttõõllmõõžž tiuddee, da säättče asetõõzz va'steed mottjam sää'mte'ğğlää'jj. Jeät ärvvtõllu, što muttsin lie jee'res vue'zzin kōskksa vaaiktõõzz.

4 Viõ'kķepuättmõš

E'tkķeet, što asetõs puätt viõ'kķe 11.6.2026.